

Влада на Република Северна Македонија

Совет за соработка со и развој на граѓанскиот сектор

З А П И С Н И К

од Дваесет и втората (дописна) седница на Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор, одржана на 19.6.2020 година

Скопје, јуни 2020 година

З А П И С Н И К

од Дваесет и втората (дописна) седница на Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор, одржана на 19.6.2020 година

Седница започна во 11:00 часот, на апликацијата Zoom.

На 22. (дописна) седница учествуваа: претседателката на Советот, Фани Каранфилова-Пановска од Фондацијата Отворено општество Македонија Скопје, заменичката на претседателката на Советот, Гордана Гапиќ-Димитровска, Министерство за информатичко општество и администрација, и членовите на Советот: Ели Чакар, Министерство за локална самоуправа; Сашо Секуловски, Министерство за животна средина и просторно планирање; Христина Конеска Бероска, Секретаријат за европски прашања; Сабина Факиќ, Здружение на граѓани Центар за граѓански комуникации ЦГК Скопје; Уранија Пировска, Здружение Хелсиншки комитет за човекови права на Република Македонија Скопје; Александар Николов, Асоцијација за развојни иницијативи – ЗЕНИТ Скопје; Зоран Илиески, Коалиција на младински организации СЕГА Прилеп; Ирена Цветковиќ, Здружение за унапредување на родовата еднаквост Акција Здруженска Скопје; Елизабета Божиноска, Здружение на граѓани Х.Е.Р.А. Асоцијација за здравствена едукација и истражување Скопје; Лилјана Јоноска, Здружение Рурална коалиција Куманово; Јане Чаловски, Јадро Асоцијација на независната културна сцена Скопје; Снежана Трпевска, Здружение на новинарите на Македонија Скопје; Ана Чоловиќ-Лешоска, Здружение Центар за истражување и информирање за животната средина Еко-свест Скопје и Силвија Митевска, Здружение за унапредување на меѓусебна доверба Такт Скопје.

На електронското гласање кое се одвиваше на веб-локацијата www.nvosorabotka.gov.mk учествуваа и: Јасминка Ангелова, Министерство за внатрешни работи; Душан Томшиќ, Министерство за труд и социјална политика; Томислав Андоновски, Агенција за млади и спорт и Наташа Бошкова, Коалиција сексуални и здравствени права на маргинализирани заедници Маргини Скопје.

На дописната седница и во текот на гласањето по точките од дневниот ред не учествуваа: Валентина Шаурек, Министерство за правда; Никица Бачовски, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство; Ана Петровска, Министерство за здравство; Сафет Незири, Министерство за образование и наука; Атула Касуми, Министерство за политички систем и односи помеѓу заедниците; Теодора Столевска, Здружение на граѓани Младински образовен форум Скопје и Марио Јанчев, Здружение на граѓани СОС Детско село Северна Македонија Скопје.

*
*   *

Д Н Е В Е Н   Р Е Д

- Усвојување на Записникот од 21. (дописна) седница на Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор, одржана на 5.6.2020 година

1. Извештај на членови на Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор од учество во работата на Комисијата за распределба на финансиски средства наменети за финансиска поддршка на здруженија и фондации за мерки за справување со КОВИД-19 кризата

*
*   *

Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор, со 19 гласа „за“ и ниту еден глас „против“, го усвои Записникот од 21. (дописна) седница на Советот, одржана на 5.6.2020 година.

*
*   *
*

Точка 1

Седницата ја отвори претседателката на Советот, Фани Каранфиловска-Пановска, која најпрво изрази жалење што членовите на Советот не беа во можност физички да се состанат на редовна седница, поради состојбата настаната од пандемијата со Коронавирусот. Таа изрази благодарност до Уранија Пировска и Јане Чаловски, членови на Советот кои учествуваа во работата на Комисијата за распределба на финансиските средства наменети за финансиска поддршка на здруженија и фондации за мерки за справување со КОВИД-19 кризата, за успешно спроведениот процес и за времено поднесениот извештај до Советот кој е главна точка на седницата. Таа укажа дека кога Советот како колективно тело, со мнозинство гласови, доверило одговорност на два свои членови и со тоа тие ја имаат целокупната доверба и поддршка од Советот во успешно извршување на својата задача. Исто така, укажа дека е недозволиво интерна комуникација меѓу членовите на Советот целосно да биде пренесена во медиумите и со тоа да се дозволат шпекулации во медиумите за работата на Советот.

Уранија Пировска накратко го елаборираше Извештајот од точка 1 од Дневниот ред во однос на сите административни и последователни чекори кои го следеа процесот на повикот за распределба на финансиски средства наменети за финансиска поддршка на здруженија и фондации за мерки за справување со КОВИД-19 кризата. Таа информираше дека бројот на пристигнати апликации ги надминал очекувањата на Одделението и членовите на комисијата и дека севкупниот процес на евалуацијата на проектите се одвивал непречено во дадениот временски период. Во однос на големиот број на апликации и кусиот временски период за евалуација, таа непомена дека оваа година процесот на евалуација бил значително олеснет и поедноставен благодарение на минатогодишниот придонес на членовите на Советот Љупчо Петковски и Јане Чаловски во работата на комисијата како набљудувачи, кои како една од клучните препораки ја потенцирале потребата од дигитализирање на административната проверка и поддршка на процесот од страна на Одделението за соработка со невладини организации. Бидејќи таа препорака оваа година е имплементирана во процесот, проверката и оценувањето се одвивало ефикасно и покрај големиот број на апликации. Во однос на квалитетот на апликациите, таа укажа дека најчесто на една страница биле објаснети целите, активностите и буџетот на проектот, и дека повеќето апликации содржеле информации за претходно искуство на организациите. Таа нагласи дека и покрај големиот број на пристигнати апликации, се водело сметка да бидат опфатени сите региони, ранливи групи и области согласно приоритетите на огласот и додаде дека работата иако макотрпна не била невозможна, се пристапило реално, совесно и одговорно и лично е многу горда на успешно завршениот процес, нагласувајќи дека реакциите во јавноста се однесуваат на кусите рокови, а не на квалитетот на изборот на прворангираните проекти. Препорача за следната година членовите на Комисијата за евалуација да добијат дополнителна техничка помош.

Јане Чаловски во целост го поддржа излагањето на Уранија Пировска и додаде дека тие како членови на Советот ја прифатиле улогата доверена од Советот пред се поради одговорноста кон граѓанските организации и желбата да се помогне на граѓанскиот сектор во вонредни услови. Тој истакна дека се работи за оглас кој иако редовен, спроведен е во вонредни услови и значи афирмација на граѓанскиот сектор. Воедно, изрази благодарност до Одделението за соработка со невладини организации за целокупната организација, дигитализацијата и поедноставувањето на процесот за членовите на Комисијата и го оцени процесот на распределба како најтранспарентен досега.

Зоран Илиевски искажа загриженост за интегритетот на Советот по овој процес, сомнеж за неправилности и нелогичности и потреба да се пропишат процедури за конфликт на интереси. Најави дека од организациите што ги застапува ќе следат иницијативи за отповикување на Советот.

Снежана Трпевска ги изнесе ставовите на групата ГО од медиумската област. Прво, во иднина мора да се внимава на временските рокови и не смее да се дозволи да бидат толку кратки. Второ, за распределба на средства од Буџет на граѓански организации (кои треба да се коректив на владините политики) не треба да одлучуваат министри, заменици министри па дури ниту државни службеници, туку независни експерти, за чиј избор треба да се утврдат јасни критериуми и да се уреди прашањето на конфликт на интерес. Притоа, треба да се разгледа како тој систем функционира во други држави. Додаде и дека не треба да се прават дописни седници, туку преку алатките за онлајн комуникација да се овозможи заедничко градење на ставовите низ дебата, а седниците на Советот да бидат јавни.

Сабина Факиќ истакна дека секој процес на евалуација остава некогo незадоволен и дека реакции ќе имало дури и ако роковите биле подолги, и оттука според неа клучното прашање е дали имаме доверба во интегритетот на претставниците на Советот кои учествуваа во евалуацијата. Таа искажа целосна доверба во интегритетот на двата члена на Советот, а распределбата на средствата на граѓанските организации ја оцени како успех на Советот, бидејќи под негов притисок 30 милиони денари беа вратени на првичната намена за граѓанските организации. Сепак, препорача за да се избегне напад и критика врз Советот, тој во иднина да учествува во својство на набљудувач, што е нејзин став во континуитет, а евалуатори да бидат надворешни експерти.

Ирена Цветковиќ го оцени процесот на распределба на средствата за граѓанските организации како најтранспарентен, во сите негови фази, споредено со други постапки за доделување на средства од страна на Владата, како на пример на медиумите. Коалицијата Маргини е добитник на средства од овој оглас, но тоа не се средства за организацијата туку директна помош на маргинализираните групи, трансродовите луѓе, кои во услови на криза се во животна загрозувачка состојба. Таа укажа дека дел од членовите на Советот искажуваат критики, но при тоа забораваат што се направи Советот да се вратат средствата наменети за граѓанските организации.

Фани Каранфиловска-Пановска даде осврт на состојбите, зошто процесот беше спроведен брзо и со кратки рокови, потсетувајќи дека поради вонредната состојба, средствата наменети за граѓанските организации од буџетот на неколку институции беа пренаменети со одлука на Владата на Република Северна Македонија. Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор и 74 граѓански организации доставија писмена реакција до Владата, изразувајќи го своето незадоволство од нетранспарентната одлуката, со барање 30.000.000 денари да бидат вратени за граѓанските организации за мерки за справување со КОВИД-19 кризата. Целиот процес бил претходно дискутиран и сите членови на Советот имале можност да дадат мислење за Предлог-Програмата за финансиска поддршка, Предлог-одлуката за критериумите и текстот на Огласот. Советот оцени дека е од исклучителна важноста во услови на криза средствата да стигнат до граѓаните, особено до оние заедници на кои им се најпотребни и покрај свесноста дека вонредните услови налагаат и вонредни принципи на работа и куси рокови и то тие причини Советот на претходната седница дал позитивно мислење за објавување на Огласот.

Таа потсети дека седниците на Советот се веќе јавни и дека последната редовна седница одржана во Клубот на органите на управата беше следена во живо, но поради вонредната состојба во моментот тоа не е можно. Советот и понатаму ќе се залага за оптимални рокови во сите фази од процесот и додаде дека најдобро би било во иднина да се ангажираат надворешни евалуатори, лица со докажано искуство и кредибилитет, кои немаат конфликт на интереси.

Елизабета Божиновска изрази благодарност до Уранија Пировска, Јане Чаловски и Одделението за соработка со невладини организации за успешно спроведената работа. Процесот го оцени како транспарентен и укажа на значењето на доверба и конструктивност, кога се критикува да се изнесуваат факти, а не паушални оценки. Предложи да се одржи тематска седница на Советот за унапредување на процесот (минимални рокови за консултации, траење на огласот и за избор, критериуми, регионална застапеност и сл.), уредување на прашањето на конфликт на интереси, како и ангажманот на професионални евалуатори.

Александар Николов, од аспект на препораките за следните циклуси на доделување на грантови, предложи да се разгледа Кодексот за добри практики за финансиска поддршка на здруженија на граѓани и фондации и ако е потребно истиот да се ревидира бидејќи во него се содржани добри

принципи, но и ограничувања, како на пример членови на Владата да бидат членови во Комисијата. Во однос на евалуацијата тој додаде дека постоеле разлики помеѓу бодовите на евалуаторите и следејќи ги искуствата од евалуација на ИПА проектите, препорача дека во иднина не би требало да има разлики поголеми од 30%.

Претседателката Фани Каранфиловска-Пановска посочи дека Кодексот за добри практики за финансиска поддршка на здруженија на граѓани и фондации може да се ревидира, иако како акт нема обврзувачки карактер. Во однос на разликата помеѓу бодовите на одделните евалуатори, оцени дека тоа е уште еден показател дека не постоеле притисоци врз евалуаторите и дека секој ги оценувал проектите по свое лично убедување.

Гордана Димитровска-Гапик истакна дека критериумите треба да се разработат, Советот соодветно да комуницира со јавноста за своите одлуки, а како тело во својата работа не треба да се раководи од фејзбук критики. Притоа додаде дека Советот се уште учи од искуствата, но се наоѓа на добар пат со оглед на големите исчекори напред кои се прават секоја година. И покрај огромниот број на апликации, истакна дека завршена е одлична и солидарна работа и дека овде нема место за паушални критики, туку само за аргументи.

Ана Чоловиќ-Лешовска изрази благодарност за успешно завршениот процес и укажа на важноста од проактивен однос на членовите на Советот. Таа информираше дека секторот кој го претставува досега бил неактивен, дури и скептичен за ваквите огласи, но благодарение на нејзино укажување организациите конкурирале на огласот и две од нив и добиле грант. Побара мислење од Советот дали треба Советот да излезе со соопштение до јавноста, со кое би се објасниле сите чекори на процесот.

Ели Чакар ја оцени целокупната дискусија како непотрбна, бидејќи сите членови на Советот биле свесни за временскиот теснец, а мнозинството веќе се изјаснило дека средствата треба да стигнат до граѓаните. Предложи на тематска седница Советот да расправа за препораките кои произлегоа денешната седница.

Лилјана Јоноски посочи дека потребно е да се воспостават норми и правила на интерна и јавна комуникација и поради тоа неопходно е да се донесе Комуникациски план за внатрешна и надворешна комуникација на Советот.

Зоран Илиевски додаде дека треба да се подготви Прирачник за оценување, Комисијата да одлучува врз основа на бодирање од страна на надворешни евалуатори, претставниците од граѓанскиот сектор да учествуваат во својство на набљудување и да се донесе правилник за утврдување на конфликт на интереси.

По исцрпување на дискусијата, членовите на Советот ги донесоа следните заклучоци:

1. Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор со 17 гласа за, од кои 11 од редот на граѓанските организации и 2 гласа против, го усвои Извештајот на членови на Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор од учество во работата на Комисијата за распределба на финансиски средства наменети за финансиска поддршка на здруженија и фондации за мерки за справување со КОВИД-19 кризата.
2. Советот го оцени процесот на доделување на финансиски средства на здруженија и фондации за мерки за справување со КОВИД-19 кризата како исклучително транспарентен, имајќи ги предвид сите активности кои беа преземени и спроведени од негова страна за вклучување на граѓанското општество во сите фази од процесот.
3. Советот оцени дека искуствата добиени од ова доделување на средства за здруженија и фондации ќе биде предмет на подетална анализа, на посебна тематска седница, со цел да се дадат насоки за натамошно унапредување на процесот, преку дефинирање на соодветни рокови за аплицирање на повиците и прецизно доуредување на постапката и критериумите за избор на членовите на Комисијата за евалуација на апликациите, дефинирање на процедура за

утврдување на конфликт на интереси и донесување на Комуникациски план за внатрешна и надворешна комуникација на Советот.

4. Се задолжуваат членовите на Советот: Уранија Пировска, Јане Чаловски, Сабина Факиќ и Ирена Цветковиќ, да подготват Соопштение до јавноста по повод учеството на членовите на Советот во работата на Комисијата за распределба на финансиски средства наменети за финансиска поддршка на здруженија и фондации за мерки за справување со КОВИД-19 кризата. Соопштението да се објави на веб-страницата на Одделението за соработка со невладини организации и јавно да се дистрибуира.

Седницата заврши во 14:00 часот.

Претседателка на Советот за соработка со
и развој на граѓанскиот сектор
Фани Каранфилова-Пановска